

Droogte in Twente

De afgelopen zomer was erg droog en ik krijg als waterschapsbestuurder de laatste tijd regelmatig vragen hierover. Ik ga proberen één en ander te vertellen over wat het waterschap doet om de gevolgen zoveel mogelijk te beperken maar ook wat er in onze ogen nog misgaat.

Gedurende het jaar bepaald het waterschap Vechtstromen in zijn sloten, beken en rivieren een gewenst waterpeil. In het najaar en de winter is dat vaak iets lager, het winterpeil, en in het voorjaar wordt het waterpeil dan geleidelijk verhoogd naar het zomerpeil. Het gewenste peil hangt onder andere af van de hoogte van het grondwater, de verwachte weersomstandigheden in een seizoen maar ook van de gebruiksfuncties van een gebied. Natuur vereist meestal een relatief hoog peil maar de landbouw heeft in het vroege voorjaar graag een lager peil zodat de boeren met zware machines het land op kunnen.

Afgelopen voorjaar en zomer bleven we al snel flink achter op het meerjarig neerslag gemiddelde en door de hoge temperaturen verdampte er ook veel water. In ongeveer 40% van het gebied van Vechtstromen kan in droge tijden water aangevoerd worden via het Twentekanaal of uit het IJsselmeer maar Oost Twente ligt hoog en is volledig afhankelijk van regenval. Gelukkig kregen we nog een paar flinke zomerbuien maar desalniettemin was het erg droog bij ons.

Er waren vele sloten en beken die helemaal droog vielen, met grote consequenties voor flora en fauna. Rijkswaterstaat stopte al vroeg deze zomer met water naar het Twentekanaal pompen omdat de waterstand in de IJssel gewoon te laag was en de scheepvaart moest daarom helemaal worden stil gelegd. De boeren kregen te maken met een beregeningsverbod uit oppervlaktewater, wat natuurlijk flinke impact had op hun bedrijfsvoering.

Droge Beek

Echter, 2018 en 2022 waren ook al zeer droge jaren en veel boeren hebben op hun eigen land waterbronnen laten slaan. Ze kunnen daar in droge tijden toch zeer grote hoeveelheden water oppompen om hun gewassen te beschermen. Het Waterschap heeft geen goed zicht op hoeveel bronnen er zijn en hoeveel kuub water er wordt opgepompt omdat dit een nog relatief nieuwe ontwikkeling is. Afgelopen voorjaar is er een nieuw grondwater en drainage beleid aangenomen waarin een verplichting staat om bronnen aan te melden en de zone rond natuurgebieden waarin geen grondwater mag worden opgepompt wordt vergroot van 200m naar 500m. Wat Water Natuurlijk betreft was dit een minimale verbetering maar in boerenkringen is er veel weerstand tegen dit plan.

We zijn ondertussen een tijd verder waarin we wel veel regen hebben gehad. De scheepvaart is weer hersteld en het gras op de weilanden schiet weer omhoog maar onze problemen zijn zeker nog niet voorbij. De natuur heeft zich nog lang niet hersteld, de grondwaterstand is ook nog niet terug op een goed niveau en de verwachting is dat de extreme zomer van nu, in de toekomst een normale zomer gaat zijn.

We zullen ons moeten voorbereiden op een tijd waarin we meer droge zomers geen krijgen en waarin water aanvoer geen vanzelfsprekendheid is. Het winterpeil zal omhoog moeten en onze watergangen, maar ook steden, moeten beter worden ingericht op water vasthouden. Minder diepe drainage, natuurvriendelijke oevers, minder verstening in de steden en meer meandering in de beken en rivieren zijn enkele maatregelen maar ook minder oppompen uit het oppervlaktewater en diepere grondlagen zal nodig zijn.

Dit zal voor burgers, grondeigenaren en bedrijven grote gevolgen hebben. Het waterschap staat voor grote investeringen die opgebracht moeten worden uit de waterschapsbelasting. Boeren zullen minder water tot hun beschikking hebben waardoor de bedrijfsvoering moet veranderen. En ook de drinkwatervoorziening staat onder druk want we kunnen niet onbeperkt blijven oppompen. Burgers en bedrijven zullen minder drinkwater moeten gaan gebruiken. Bedrijven kunnen misschien gezuiverd afvalwater gebruiken en burgers zullen meer regenwater moeten opvangen om bijvoorbeeld te gebruiken voor toilet en wasmachine.

Overijsselse stuw

In het Algemeen Bestuur merken we vaak dat economische belangen op de korte termijn vaak de bovenhand krijgen in de besluitvorming. Water Natuurlijk wil wel doorpakken op dit onderwerp, we willen niet dat de komende generaties een prijs betalen voor maatregelen die we nu hadden moeten nemen.

Marcel Fekkes, fractie Water Natuurlijk Vechtstromen
m.fekkes@vechtstromen.nl